

*Hyväksytty vuosikokouksessa
31.3.2021*

KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN
KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTASUUNNITELMA
VUODELLE 2021

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

SISÄLLYS

1	KOSKEN STRATEGISET PAINOPISTEET VUONNA 2021	3
1.1	Vuoden 2021 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat	3
1.2	Sote-uudistuksen eteneminen sisältötyönä ja lainsäädäntöhankkeena	4
1.3	Sosiaalialan työelämätarpeiden, koulutuksen ja osaamisen kokonaisuus	5
1.4	Valmistautuminen uuteen toimintaympäristöön -Casa Salutis -konsepti	5
1.5	Kosken 20-juhlavuoden suunnittelu ja toteutus	6
2	KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ	7
3	KOSKEN PERUSTOIMINTA	7
3.1	Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen	8
3.2	Kosken työryhmät ja työkokoukset	8
3.3	Viestintä ja vaikuttamistoiminta	10
3.4	Kosken hallinnollinen työ	13
3.5	Kosken henkilöstö, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin ylläpito	13
4	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	15
4.1	Sosiaaliasiamies	15
4.2	Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	16
4.1	Konsultoiva varhaiserityisopettaja	17
4.2	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	17
4.3	Koulutus ja konsultointi	18
5	KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA	18
5.1	Kansa-koulu III – Sosiaalihuollon kirjaamisosaamisen vahvistaminen digitaalisesti	18
5.2	Keski-Suomen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijatyö	19
5.3	Kokemukset näkyviksi	19
5.4	Lastensuojelun työparimalli	20
5.5	Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti (LUMO)	21
5.6	Meijän Mieli	22
5.7	Paikka Auki II	24
5.8	Palvelupolut kuntoon (PAKU)	24

5.9	Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus (TASOS)	25
5.10	Romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus (ROMKE)	26
5.11	Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä (KEHO)	26
5.12	Hankevalmistelu	27
6	KOSKEN TALOUS	28
6.1	Kosken budjetti 2021	30

1 KOSKEN STRATEGISET PAINOPISTEET VUONNA 2021

Vuoden 2021 toimintasuunnitelmaa on työstetty poikkeuksellisissa oloissa: toisaalta maailmanlaajuinen covid 19 -pandemia on muuttanut työtapojamme ja toimintamahdollisuuksiamme radikaalisti toisaalta olemme kokeneet suuren helpotuksen syyskaudella, koska perusrahoitustamme ei ole valtion budjettiehdotuksessa leikattu. Toimintamme on siirtynyt maaliskuusta 2020 lähtien pääasiassa etäyhteyksillä järjestetyksi. Vain muutama tilaisuus on voitu järjestää ns. hybridimallilla, jossa osa osallistujista on ollut paikalla ja osa etäyhteyksillä. Siirtymä uuteen työmalliin onnistui meiltä melko helposti, koska olimme jo ennen pandemiaa tarjonneet etäosallistumisen mahdollisuutta työkokouksiimme ja muihin tilaisuuksiimme. Syyskaudella 2020 meidän ei tarvinnut käyttää voimavaroja valtionosuusleikkauksen torjumiseen, vaan saatoimme paneutua uusien työmuotojen, hankkeiden ja yhteisten tutkimushakujen edistämiseen, jota vaativa sosiaalihuollon tilanne edellytti.

1.1 Vuoden 2021 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat

Sote-uudistuksen lainsäädäntö on jälleen kerran vuonna 2021 etenemässä eduskuntakäsittelyyn. Hallitus antoi sote- ja hyvinvointialuelainsäädäntöpakettin eduskunnalle 8.12.2020. Lainsäädännön on tarkoitus edetä päätösvaiheeseen vuonna 2021 ja varsinaisen sote-uudistuksen toteutua 1.1.2023. Tämä edellyttää hallintorakenteiden muuttamisen lisäksi valtavaa työtä ns. substanssilainsäädännön tarkistamisessa. Tätä sote-100 -kokonaisuutta viedään eteenpäin samanaikaisesti sote-uudistuksen toteutuksen kanssa. Tämän kokonaisuuden seuraaminen ja käsitteleminen yhdessä sosiaalihuollon eri intressipiirien kanssa tulee jälleen vaikuttamaan Kosken työkenttään ja vaikuttamistoimintaan.

Lainsäädäntöuudistuksen rinnalla menossa olevat sisältöhankkeet sekä Koskessa että maakunnassa ovat keskeisiä muutosvälineitä sosiaalihuollon uudistamisessa. Tulemme osallistumaan niiden toteutukseen yhdessä yhteistyökumppaneidemme kanssa. Merkittävää on, että Keski-Suomen sote-uudistus pääsi mukaan THL:n tukemaan Sosiaalihuollon kehittämissuunnitelman pilotti II:een. Tämän avulla pääsemme lähemmäs todellista sote-keskusta.

Kosken hallituksen ja henkilöstön yhteisessä strategiatyöpajassa 29.10.2020 ideoimme vuoden 2020 toimintaa ja uudistumista. Näkymämme oli, että

Korona-aikaan opittuja uusia käytäntöjä tulee jatkaa ja edelleen kehittää, jotta koko maakunnan ammattilaiset ja asukkaat pääsevät mahdollisimman hyvin mukaan alan työskentelyyn. Uusina työmuotoina ehdotettiin mm. podcasteja, kilpailuja parhaista käytännöistä ja videokampanjaa maakunnan asukkaista ja ilmiöistä Kosken YouTube-kanavalla. Vaikka viestintä on ollut Kosken toiminnassa aina suuressa roolissa, pystymme vuonna 2021 panostamaan siihen entistä enemmän, sillä meillä on mahdollisuus hyödyntää sekä viestintäsuunnittelijan että Paikka auki -työntekijän osaamista. Jo vuoden 2020 työkokouksissa on todettu osallistujamäärien voimakas lisääntyminen etäyhteyksien käytön vuoksi. Koska näitä yhteyksiä on Korona-epidemian vuoksi opittu käyttämään, on tärkeää, että tarjoamme laajan maakunnan ammattilaisille ja asukaskehittäjille entistä kehittyneempiä ja osallistavampia mahdollisuuksia toimia kehittäjäyhteisössä. Tähän panostamme vuonna 2021.

Vuoden 2021 työskentelyä leimaa kiinteä yhteistyö KEHO:n, Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymän kanssa. Suunnittelemme ja toteutamme Casa Salutis-, tutkimus-, koulutus- ja kehittämis-yhteisöä keskussairaalaalta vapautuneisiin tiloihin. Tämä jo vuosia suunniteltu ja haaveiltu kokonaisuus näyttää vihdoinkin toteutuvan.

Jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä on tärkeää, että käymme keskustelua alan arvoista ja etiikasta. Meidän on myös muistettava omat arvomme **avoimuus, luotettavuus ja yhdenvertaisuus** ja palattava niihin yhä uudestaan jokapäiväisessä työskentelyssämme. Jos ne eivät tule todeksi, meidän on turha viritellä keskustelua aiheesta muidenkaan kanssa.

1.2 Sote-uudistuksen eteneminen sisältötyönä ja lainsäädäntöhankkeena

Olemme mukana toteuttamassa sote-uudistuksen sisältöä yhteistyössä laajan verkoston kanssa. Erityisinä painopisteinä ovat tiedonhallinta (Kansa-Koulu III ja Kanta-siirto), Lasten ja perheiden palvelut (Työparimalli ja LUMO), positiivisen mielenterveyden edistäminen (Meijän mieli), aikuissosiaalityö (TASOS ja Sosiaalihuollon kehittämisohjelma) ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen (rakenteellinen sosiaalityö/SAM). Varaudumme myös Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen täydennyshakuun tuottamalla tietoa tarvittavien kehittämiskohteiden haun pohjaksi. Näitä ovat mm. sosiaalinen kuntoutus, vammaispalvelut osana sote-keskusta, sosiaaliohjaus ja sosiaalityö osana sote-keskusta.

Tätä työtä voidaan linjata Kosken työryhmissä. Keskenä teemana nousee esiin, miten sosiaalihuollon palvelut ovat yhdenvertaisesti, ennalta ehkäisevästi, matalalla kynnyksellä ja laadukkaasti maakunnan asukkaiden saatavissa. Lisäksi tulee erityisesti huolehtia siitä, että **kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat henkilöt**, jotka usein tarvitsevat monialaisia palveluita saavat ne joustavasti yhdestä paikasta tai omatyöntekijän tuella. Tätä varten tarvitaan sekä palveluohjausta, sosiaalista kuntoutusta että sosiaaliturvan ja palveluiden yhteensovittamista.

Nyt tarjolla olevassa sote-mallissa järjestöjen roolia on korostettu aikaisempia enemmän. Näin ollen voimme pitää esillä yhteistyössä Keski-Suomen yhteisöjen tuen kanssa kehitettyä Meijän sote-keskus -mallia.

1.3 Sosiaalialan työelämätarpeiden, koulutuksen ja osaamisen kokonaisuus

Jo vuoden 2020 toimintasuunnitelmaa laadittaessa Koskessa kiinnitettiin huomiota sosiaalialan koulutuskokonaisuuteen. Tuolloin erityisenä huolenaiheena nousi sosionomikoulutus, joka Keski-Suomen vahvassa sosiaalialan koulutuskokonaisuudessa uhkaa kutistua liian pieneksi. Asiaan on saatu jonkin verran parannusta vuoden 2020 aikana ja aiheesta on myös käsitelty Kosken, JAMK:n ja kuntien yhteisessä työryhmässä. Sosiaalialan koulutuksen kokonaiskehittämiseen palattiin jälleen strategiatyöpajassamme 29.10.2020.

Työpajassa todettiin alan opetuksen ja työelämän kiinteämmän yhteistyön tarve ja kuultiin JAMK:n yliopettaja Mia Tammelinin puheenvuoro. Yhteistyö kaipaa sovittuja rakenteita. Näitä ovat mm. uudelleen elvytetty Kosken koulutusyhteistyöryhmä ja EduFutura, johon uudeksi alaksi ehdotetaan sosiaalialaa.

1.4 Valmistautuminen uuteen toimintaympäristöön -Casa Salutis -konsepti

Vuoden 2020 aikana KEHO:n piirissä virinnyt ajatus vanhan keskussairaalan uusimpien osien F1 ja F2 osittaisesta käyttömahdollisuudesta TKKI-toimintaan. Nämä rakennukset ovat valmistuneet 2000-luvun alussa ja ovat hyvässä kunnossa. Niissä on tiloja, jotka voitaisiin hyvin vähäisellä remontilla ottaa TKKI-toimijoiden käyttöön. Alkuvaiheessa tiloihin olisivat Kosken

lisäksi tulossa LIKES, perusterveydenhuollon yksikön toimijoita, SHP:n TKI-toimijoita ja mahdollisesti käytäntöyhteydestä kiinnostuneita tutkijoita yliopistolta. Yksikön yhteyteen suunnitellaan simulaatiokeskusta, josta myös sosiaalialan opiskelijat ja ammattilaiset voisivat hyötyä. Kyseessä on toimintamalli, jota on pitkään toivottu nimenomaan sosiaalialalle, jotta vaikeita asiakastilanteita voitaisiin paremmin ennakoida, jäsentää ja harjoitella.

Casa Salutiksesta tavoitellaan toimintayhteisöä, jossa monitieteinen, -ammattillinen ja-alainen kehittäminen, koulutus ja tutkimus voisi kohdata myös asiakkaita ja löytää nopeastikin uusia auttamisen, kuntoutuksen ja tuen malleja. Siellä voisi myös toteuttaa tutkimusprojekteja sosiaalityön VTR-rahoitusta hyödyntäen, koska käytäntöyhteys olisi helposti löydettävissä.

Casa Salutiksen Lapset, nuoret ja perheet toimintalinjaa on suunniteltu pitäen silmällä sitä, että se mahdollistaa myös Osaamis (OT)- ja tukikeskustasoisen TKI- ja palvelutoiminnan Jyväskylässä. Suunnittelun rinnalla on pidetty rakennus 45:n uudenlaisen toiminnan kehittämistä. Tähän saamme toivottavasta vuoden 2021 aloittavalta YTA-alueen OT-koordinaattorilta.

1.5 Kosken 20-juhlavuoden suunnittelu ja toteutus

Kosken toiminta alkoi Keski-Suomessa vuonna 2001. Meillä on mahdollisuus viettää ensi vuonna Kosken juhlavuotta mutta asiaa pohdittaessa on noussut esiin myös se, että ensi vuosi käytettäisi vielä asia valmisteluun, koska Korona-epidemia saattaa edelleen estää yhteiset kokoontumiset. Juhlaa on tosin mahdollisuus viettää myös etäyhteyksin ja toteuttaa digiprojekteja, joita ideoitiin Kosken strategiatyöpajassa. Joka tapauksessa on tärkeää, että digitaalisuus on vahvasti mukana toteutuksessa, jotta tieto toiminnastamme leviää ja on saavutettavissa mahdollisimman laajasti.

Työpajassa kiinnitettiin paljon huomiota siihen, että asiakkaat ja asukkaat otetaan mukaan suunnitteluun ja toteutukseen. Tämä on ehdottomasti arvojemme mukaista. Jo 10-vuotisjuhlassamme pääyhteistyökumppanimme oli nuorten taidetyöpaja, joka teki meille mm. juhlavideon, hoiti tilojen koristelun ja toimi juhlapäivänä erilaisissa järjestelytehtävissä. Nyt meillä on osaaamista itsekkin toteuttaa videoita ja saada erilaisia asiakkaita ja asukkaita eritavalla mukaan. Hybridi-toteutus juhlavuoden merkeissä saattaisi palvella parhaiten perustehtäväämme: myös juhlan tulee nostaa esiin koko maakunnan sosiaalialan ammattilaisten osaamista, sen asukkaiden sosiaalista hyvinvointia ja hyvinvoinnin vajeita.

2 KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ

Kosken toiminta perustuu **avoimuuteen, luotettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen**. Pyrimme elämään todeksi ja edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyössämme, palvelutoiminnassamme, hanketyössämme kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössämmekin.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla ja siten hyödynnettävissä ja parannettavissa.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja kuuntelemme muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Kosken jakama ja välittämä tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuutta toteutamme Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan ammattilaisia, asiakkaita ja järjestötoimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksia koulutustaustasta, ammatti- tai organisaatioasemasta riippumatta. Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Arvojen pohjalta kiteytetty Kosken perustehtävä:

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

3 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Valtion vuoden 2021 talousarvioesityksessä sosiaalialan osaamiskeskuksille ehdotetaan 3 000 000 euron valtionavustusta. Siitä Kosken osuudeksi arvioidaan 143 815 euroa.

3.1 Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen

Kosken keskeinen sosiaalipoliittisena vaikuttamistehtävä on nostaa esiin väestön tarpeita vastaavaa sosiaalialan asiantuntemusta, alan ammattilaisten osaamista sekä sen kehittämisen tärkeyttä ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkitystä ja edellytyksiä.

Tähän pyritään sote-uudistuksen valmistelussa ja muussa palveluiden parantamiseen tähtäävässä työssä – mm. Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymän (KEHO) toiminnassa. Yhä ajankohtainen tavoite on sote-integraation toteutuminen niissä palveluissa, joissa se sujuvoittaa ja helpottaa etenkin paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluprosesseja.

3.2 Kosken työryhmät ja työkokoukset

Koske koordinoi useita maakunnallisia työryhmiä ja kutsuu alueen toimijoita teemallisiin työkokouksiin. Kosken työryhmillä ja työkokouksilla tuetaan soteuudistuksen valmistelua sekä alueellistuvaa toimintakulttuuria.

Laajapohjaisella työryhmätyöskentelyllä on Keski-Suomessa pitkät perinteet. Työryhmät linjaavat oman toiminta-alueensa maakunnallista kehittämistä. Eri sisältöalueiden työryhmät koostuvat käytännön, koulutuksen ja tutkimuksen edustajista. Toimintaan on sitoutunut asiakaskehittäjiä sekä ammatillaisia julkiselta sektorilta, järjestöistä ja yksityisistä palveluntuottajista. Työryhmätoiminnan tarkoitus on tunnistaa ajankohtaisia osaamisvajeita ja kehittämistarpeita sekä innovoida kulloinkin tarvittavia kehittämisen toimia.

Kosken työryhmät:

- 1. Keski-Suomen sosiaalihuollon koulutusyhteistyöryhmä**
 - Työryhmä aloittaa toimintansa Kosken 29.10.2020 strategiatyöpajan työskentelyn tulosten pohjalta.
 - Työryhmä tekee yhteistyötä maakunnan muiden sote-alan tutkimus-, koulutus- ja kehittämisteemoja käsittelevien työryhmien kanssa. Työryhmä kokoontuu tarpeen mukaan.
- 2. Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmä**
 - Työryhmän asiantuntemusta hyödynnetään sote-uudistuksen mukaisessa kehittämisessä. Ryhmä voi nostaa käsittelyyn myös muita tärkeitä määrittelemiään teemoja. Työryhmä kokoontuu kaksi kertaa keväällä ja kaksi kertaa syksyllä.
 - Vammaispalvelujen päätöksentekijöiden maakunnallinen etäkonsultaatioryhmätoiminta jatkuu
- 3. Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä**

- Työryhmä on avoin kaikille lastensuojelun kentässä toimiville eri sektoreiden toimijoille ja lastensuojelun kehittämisestä kiinnostuneille. Ryhmä käsittelee lastensuojelutyöhön ja palveluiden kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita sekä valtakunnallisia uudistuksia mm. lainsäädäntöön liittyen. Työryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.

4. Keski-Suomen sosiaalihuollon tiedonhallinnan yhteistyöfoorumi

- Yhteistyössä Keski-Suomen sote-uudistuksen, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, Aster APTJ:n ja Kosken koordinoima sosiaalihuollon tiedonhallinnan, Kanta-asiodien sekä dokumentointiin ja kirjaamisosaamisen kehittämisen maakunnalliseen tukeen keskittyvä maakunnallinen foorumi kuntatoimijoille.

5. Aikuissosiaalityön työryhmä

- Työryhmä jatkaa toimintaansa TASOS-hankkeen koordinoimana Kosken työntekijöiden avulla. Työryhmä tukee Keski-Suomen sote-uudistusta.

Kosken työkokoukset

Koske kutsuu tarpeen mukaan koolle ja koordinoi sosiaalialan ammattilaisten työtä tukevia työkokouksia. Työkokoukset mahdollistavat ajankohtaisen tiedon, maakunnallisen kuulumisten ja kokemusten vaihdon, hyvien käytäntöjen välittymisen ja työnhajauksellisen vertaistuen. Työkokoukset ovat osallistujille maksuttomia. Koske on sitoutunut järjestämään ainakin seuraavat työkokoukset:

1. Varhaiskasvatusjohdon ja -tutkijoiden maakunnallinen työkokous

- Varhaiskasvatusjohdon sekä alan tutkimuksen ja koulutuksen edustajien yhteinen maakunnallinen työkokous järjestetään yhteistyössä Haukkalan säätiön ja Niilo Mäki instituutin kanssa.

2. Koulukuraattorien maakunnallinen työkokous

- Alustavasti sovittu pidettäväksi kesäkuussa

3. Vammaispalvelujen päätöksentekijöiden työkokous

- Alustavasti suunniteltu pidettäväksi keväällä

4. Lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokous

- Lastensuojelun viranomaistyön erityiskysymyksiin ja ajankohtaisiin maakunnallisiin lastensuojelukentän ilmiöihin keskittyvä tapaaminen, joka järjestetään 3–4 kertaa vuodessa.

Valtakunnallinen vaikuttamistyö ja työryhmiin osallistuminen

Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä. Ajankohtaisiin keskusteluihin, lausuntopyyntöihin vastaamiseen ja erilaisille foorumeille osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

- Kosken johtaja osallistuu sosiaalialan osaamiskeskusten johtajien valtakunnallisiin kokouksiin ja ministeriöiden tilaisuuksiin sekä muihin valtakunnallisiin valmisteluryhmiin.
- Kosken työntekijät osallistuvat valtakunnallisiin osaamiskeskusten työntekijöiden keskinäisiin sekä eri sisältöalueisiin ja hankkeisiin liittyviin tapaamisiin ja muihin verkostoihin, kuten Maakunnallistuva aikuissosiaalityö sekä Maakunnallistuva vammaistyö -verkostot.

3.3 Viestintä ja vaikuttamistoiminta

Viestinnällä varmistetaan avoimuuden, luotettavuuden ja yhdenvertaisuuden toteutuminen Kosken toiminnassa. Vahvistamme sosiaalialan näkyvyyttä ajantasaisella viestinnällä kertomalla eri kanavissa omasta ja yhteistyöverkostojemme toiminnasta. Viestintä on keskeinen vaikuttamiskeino Kosken tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuodelle 2021 toivotaan jatkoa STEA-avustukseen viestintä- ja toimistoassistentin palkkaamiseksi, jonka avulla on voitu tehostaa Kosken viestintä- ja vaikuttamistoimintaa. Tulevana vuonna on tärkeä panostaa myös digitaalisten työvälineiden käyttöön etätöiden lisääntyessä ja erilaisten tilaisuuksien siirtyessä verkkovälitteisiksi.

Tavoitteet:

1. ulkoisen viestinnän saavuttavuus ja vaikuttavuus
2. sisäisen tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito etätöiden aikakaudella
3. rohkeita kokeiluja digitalisoituvassa maailmassa

Keinot:

Ulkoisen viestinnän saavuttavuus ja vaikuttavuus

Keskeiset viestintäväylät:

- Kosken kotisivut (www.koskeverkko.fi), jotka toimivat perustana sosiaalisen median jaotille ja uutiskirjeelle.
 - Pääviestintäkanava, jossa julkaistaan uutisia Kosken toiminnasta sekä muista ajankohtaisista sosiaalialaa koskevis-

ta aiheista. Kotisivuilta löytyy ajantasaiset tiedot Kosken palveluista, hankkeista ja henkilöstöstä. Sivustolla säilytetään myös Kosken toimintaan liittyvää materiaalia, jolloin ne ovat kaikkien saatavilla.

- Sivuston päivittäminen on **kaikkien** työntekijöiden vastuulla. Jokainen työntekijä vastaa, että omaan työhön/hankkeeseen liittyvät tiedot ovat ajan tasalla.
 - Tapahtumakalenterissa tiedotetaan tulevista tilaisuuksista (kokoukset, koulutukset, ym.) hyvissä ajoin kutsun kera. Kalenteriin laitetaan tiedoksi myös muita keskeisiä tapahtumia.
 - Kotisivuilla kategorioiden ja asiasanojen tarkoituksenmukainen käyttö auttaa löytämään toisiinsa liittyviä kirjoituksia ja pitää artikkelisarjojen kirjoitukset yhdessä paikassa.
- Sähköinen uutiskirje (MailChimp)
 - Kosken uutiskirjettä luetaan laajasti ja se tavoittaa kohde-ryhmän hyvin. Uutiskirje kerää kuukauden ajankohtaiset aiheet sekä tulevat tapahtumat yhteen viestiin. Kuukausittaisten uutiskirjeiden lisäksi voidaan lähettää ylimääräisiä uutiskirjeitä tärkeistä aiheista.
 - Sähköpostiviestintä
 - Keskeinen yhteydenpidon ja viestittämisen väline päivittäisessä työssä. Käytetään mahdollisuuksien mukaan kalenterikutsuja.
 - Sosiaalinen media
 - *Facebook*: *KOSKE sosiaalialan osaamiskeskus* -Facebook-sivulle linkitetään kotisivuilla olevia kirjoituksia sekä julkaistaan alan yleisiä ajankohtaisia uutisia ja mahdollistetaan keskustelu aiheista. Hankkeet tiedottavat toiminnastaan mahdollisilla omilla Facebook-sivuillaan, joista voidaan poimia sisältöä Kosken sivulle.
 - *Twitter*: Kotisivuilla julkaistuja artikkeleita linkataan Twitterissä (*@KeskiSuomenoske*) ja muiden toimijoiden ajankohtaisia twiitteja jaetaan eteenpäin. Työntekijät jakavat tietoa ja osallistuvat keskusteluihin oman tai Kosken tilin kautta.
 - *YouTube-kanavalla* julkaistaan Kosken toimijoiden tuottamia videoita, ja videot lajitellaan sopiviin soittolistoihin.

- Uusien palvelujen ja kanavien käyttöönottoa tarkastellaan niiden tarkoituksenmukaisuuden, kohderyhmien tavoitavuuden sekä henkilöstön resurssien mukaan. Hankkeilla voi olla käytössä lisäksi muita some-alustoja.
- Teams-työtilat
 - Kosken Teams-alustalle voi perustaa työtiloja ajankohtaisten kehittämisteemojen työstämiseen ja niistä tiedottamiseen
- Julkaisut
 - Kosken toimintoihin ja hankkeisiin liittyviä raportteja julkaistaan Kosken Raportteja ja Tutkimuksia- sekä Harjoittelijaraportteja-sarjoissa. Julkaisut ovat ladattavissa kotisivuilta.
- Printtimedia
 - Kosken työntekijät reagoivat toimittajien yhteydenottoihin ja antavat asiantuntijatietoa julkisuuteen. Tarjotaan juttuideoita sosiaalialan tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista medialle.
- Lausunnot ja kannanotot
 - Kosken laatimat kannanotot ja lausunnot (mm. lakiesityksistä) uutisoidaan ja ovat luettavissa kotisivuilla.

Sisäisen tiedonkulun varmistaminen ja hyvän hengen ylläpito etätyön aikakaudella

- Koskessa ylläpidetään arvoista lähtevää työskentelykulttuuria. Yhteiset fyysiset työtilat ja digitaaliset työvälineet tarjoavat mahdollisuuden ammatillisiin pohdintoihin, tietojen jakamiseen ja toisten auttamiseen. Näiden käytäntöjen ylläpitäminen on jokaisen työyhteisön jäsenen vastuulla. Yhdessä kahvittelu ja ruokailu ovat myös tärkeitä jakamisen ja luovan ideoinnin foorumeja.
- Etätyön yleistyessä on tärkeä panostaa sisäiseen tiedonkulkuun niin, että eri puolilla maakuntaa työskentelevät työntekijät ovat tietoisia yhteisistä asioista ja kokevat olevansa osa työyhteisöä. Etäyhteysmahdollisuudet, muistiot ja epäviralliset WhatsApp-ryhmät tukevat tiedonkulkua ja pitävät työyhteisön arjessa mukana.
- Kuukausittaista/tarvittaessa tiuhempaa työyhteisöpalaverikäytäntöä jatketaan. Palavereihin on aina mahdollisuus osallistua etänä. Asialistat ja muistiot toimitetaan kaikille työyhteisön jäsenille.

- Kosken sisäisen työskentelyn alustana vahvistetaan Office 365 -ohjelmien käyttöä. Pyritään löytämään toimivia käytäntöjä verkko-ryhmätyöskentelyyn ja tarvittaessa järjestämään koulutusta aiheeseen.
- Sähköisen tiedon arkistointiin tarkoitetun Kosken verkkolevy Arkin säännöllistä käyttöä vahvistetaan ja varmistetaan kaikille pääsy arkiston tiedostoihin.
- Työyhteisön hyvä henki ja persoonallisuus saa välittyä myös Kosken ulkoisessa viestinnässä.

Rohkeita kokeiluja digitalisoituvassa maailmassa

- Uusiin digitaalisiin työkaluihin ja viestintäkanaviin suhtaudutaan avoimin mielin ja toteutetaan erilaisten tilaisuuksien yhteydessä rohkeita kokeiluja. Niiden myötä voidaan löytää hyviä käytäntöjä, joilla Kosken toiminnasta tehdään entistä vaikuttavampaa ja näkyvämpää.
- Tietoa hyvistä käytännöistä jaetaan työntekijöiden sekä yhteistyökumppaneiden kesken ja niiden käyttöä harjoitellaan yhdessä.
- Nopea digitalisaatiokehitys nostaa esiin tietoturvallisuuden merkityksen, johon jokaisen on kiinnitettävä huomiota työssään.

3.4 Kosken hallinnollinen työ

- Kosken kannatusyhdistyksen hallitus kokoontuu vuosittain 6–7 kertaa. Esittelijänä toimii Kosken johtaja ja sihteerinä erikoissuunnittelija.
- Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous järjestetään maaliskuun loppuun mennessä.
- Kosken strategiapäivä järjestetään vähintään kerran vuoden aikana.
- Päivitetty hallinto- ja taloussääntö sekä uutena etätyösopimus otetaan käyttöön toiminnassa

3.5 Kosken henkilöstö, osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin ylläpito

- Kosken työntekijöiden kanssa käydään vuosittaiset kehityskeskustelut.

- Työntekijöiden työhyvinvoinnista ja työolojen kehittymisestä kerätään anonymisti tietoa kehityskeskustelujen yhteydessä. Kerättyä tietoa hyödynnetään työhyvinvoinnin ylläpidossa.
- Työntekijöillä on mahdollisuus työnohjaukseen
- Työterveyttä ja hyvinvointia tuetaan mm. kulttuuri- ja/tai liikuntailtapäivillä vähintään kahdesti vuodessa.
- Etätömahdollisuus on osa oman työn ja ajankäytön suunnittelua

Kosken henkilöstö

1. Marja Heikkilä, johtaja, 0400 546 613
2. Sivi Talvensola, erikoissuunnittelija & Kansa-koulu III, 0400 904 663
3. Eija Hiekka, sosiaaliasiamies, 044 265 1080
4. Katja Salminen-Lahtinen, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, Työparimalli, 044 265 1064
5. Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, Työparimalli
6. Reetta Salmi, lastensuojelun kehittäjä, LUMO, 040 653 7220
7. Taru Paavolainen, viestintäsuunnittelija, 040 136 5279
8. Viestintä- ja toimistoassistentti, Paikka Auki II
9. Merja Angle, hankekoordinaattori, Meijän Mieli, 040 124 1426
10. Katja Laajala, hanketyöntekijä, Meijän Mieli, 040 164 7560
11. Marianne Kuorelahti, projektitutkija, TASOS (Chydenius-instituutti), 050 428 2110
12. Liisa Grönholm-Sihvola, varhaiserityisopettaja (Hartola), 050 372 1717
13. Kaarina Parikka, varhaiserityisopettaja, 040 759 8841

Henkilöstömäärä muuttuu uusien/päätyvien hankkeiden ja selvitystöiden myötä.

Kosken henkilöstön koulutussuunnitelma

Kosken työntekijöitä kannustetaan itsensä jatkuvaan ja suunnitelmalliseen kehittämiseen. Osaamisen kehittämistarpeita ja -suunnitelmia käsitellään kehityskeskustelussa. Henkilöstö seuraa ajankohtaisia keskusteluja, julkaisuja ja osallistuu koulutuksiin ja muihin tilaisuuksiin omien kehittämistavoitteiden mukaisesti. Henkilökohtainen osaamisenkehittämissuunnitelma päivittyy vuoden varrella.

Koko Kosken henkilöstölle sopivia koulutuksia ja tilaisuuksia ovat esimerkiksi:

- Sosiaalityön tutkimuksen päivät
- Sosiaalialan asiantuntijapäivät
- Sosiaalialan osaamiskeskuspäivät
- Erilaiset viestintäseminaarit ja digitaalisen viestinnän kurssit

Lisäksi työntekijät osallistuvat määrärahojen puitteissa omaan sisältöalueeseensa liittyviin tilaisuuksiin ja koulutuksiin.

Työntekijöiden jatkokouluttautumista tuetaan. Esimerkiksi ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen liittyvät lähipäivät, ammatilliset opettajaopinnot tai muut soveltuvat opintokokonaisuudet ovat koulutussuunnitelmaan sisällytettäviä oman osaamisen kehittämisen keinoja.

4 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

4.1 Sosiaaliasiamies

Koske tuottaa sosiaaliasiamiestoiminnan Keski-Suomen kuntiin, jotka vastaavat kuluista asukaslukunsa mukaisessa suhteessa. Sosiaaliasiamiestoiminta on puolueetonta, riippumatonta asiakaspalvelua ja sosiaalipalvelujen kehittämistyötä rakenteellisen sosiaalityön hengessä. Asiamies neuvoo, tiedottaa ja pyrkii vahvistamaan sosiaalihuollon asiakkaiden asemaa sekä edistämään asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta kootaan palautetietoa ja asiakkaan oikeuksien ja aseman kehityksestä laaditaan selvitys kunnille vuosittain. Selvitys pyritään toimittamaan kuntiin 31.3.2021 mennessä. Selvityksestä tiedotetaan viestimille ja se lähetetään Sosiaali- ja terveysministeriöön, Valviraan ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon.

Sosiaaliasiamies kohtaa ensisijaisesti asiakkaita ja heidän edustajiaan ja iso osa asiakaspalaverista toteutetaan turvallisesti ja tehokkaasti verkossa. Sosiaaliasiamiehen yhteistyökumppaneita ovat myös julkiset ja yksityiset sosiaalihuollon palveluntuottajat, oppilaitokset, potilasasiamiehet, järjestöt, seurakunnat ja valvontaviranomaiset. Osaamiskeskuksessa toimivalla asiamiehellä on luontevasti kiinteä yhteys sosiaalialan kehittämishankkeisiin. Sopimuskuntien kanssa järjestetään vuosittain yhteinen kuntakokous. Sosiaaliasiamies käy tarvittaessa kunnissa ja järjestöjen tilaisuuksissa. Sosiaalialan ja siihen liittyvien uudistusten valmisteluun osallistumisella pyritään vaikuttamaan siihen, että sosiaalihuollon asiakkaat saavat kunnasta, järjestäjästä ja tuottajasta riippumatta riittävät ja laadukkaat palvelut ja että asukkaat ovat

sosiaalipalvelujen suhteen koko maakunnassa mahdollisimman yhdenvertaisessa asemassa.

Jotta työ on mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa, osaamiskeskusten sosiaaliasiamiehet tekevät yhteistyötä keskenään sekä muiden sosiaaliasiamiesten kanssa (konsultointi, lakiluonnoslausunnot, kuntakyselyt ja selvitykset). Sosiaaliasiamies osallistuu aktiivisesti ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään koulutukseen ja toimii Sosiaaliasiamiehet ry:n hallituksessa. Vuonna 2021 huomioidaan sosiaaliasiamiesjärjestelmän 20. toimintavuosi.

4.2 Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän 15. toimintavuonna palvelua tarjotaan Keski-Suomen maakunnan kunnille sekä muille toimijoille aiemmasta poiketen osana Lastensuojelun työparimalli -hanketta (ks.5.3). Palvelu on kunnille maksutonta ja osittain eri luonteista kuin aiemmin. Tehtävässä tulee toimimaan kaksi työntekijää, joista toinen on toimintasuunnitelmaa kirjoitettaessa jo rekrytoituna. Katja Salminen-Lahtinen on aloittanut työssä ja toisen työntekijän on tarkoitus aloittaa vuoden 2021 alusta.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjotaan edelleen konsultaatiota, työparityöskentelyä, asiakirjayhteenvetojen laadintaa sekä koulutusta lastensuojeluasioissa. Vuonna 2019 alkanut uusi palvelu, mentorointi, jatkuu muiden palveluiden ohessa. Mentorointi soveltuu työn tukemiseen ammattiuransa alussa oleville, muulta alalta vaihtaneille työntekijöille tai työntekijälle, joka kokee, että muutoin hyötyisi mentoroinnista työtä tukevana rakenteena.

Erityissosiaalityöntekijältä saa työpariapua myös sukulaissijaisvanhemmuusselvityksiin ja palveluntarpeen arviointeihin liittyviin lastensuojeluntarpeen selvityksiin sekä lapsen läheisverkoston kartoituksiin. Hän voi myös toimia päätösten valmistelussa toisena, lastensuojeluun perehtyneenä työntekijänä. Palvelua on mahdollista käyttää myös sosiaalihuoltolain mukaisissa asiakkuuksissa. Lastensuojelulain 13 §:n mukaisena, lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä toimii aina kunnan oma sosiaalityöntekijä. Hankkeen aikana lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän panosta ei voi varata kuntaan tiettyä määrää kuukaudessa kuten aiemmin, vaan työskentely on tapauskohtaista.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijät toimivat Kosken kokoon kutsuman Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän koollekutsujana sekä sihteerinä. He toimivat myös lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän (Master) käytännön organisoijana.

Toinen työn osa-alue, kuntiin tarjottavien palveluiden lisäksi, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijöillä on Lastensuojelun työparimalli-hankkeen myötä osallistuminen Tulevaisuuden sote-keskus hankkeen kehittämistyöhön (ks 5.3.).

4.1 Konsultoiva varhaiserityisopettaja

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima konsultoivan erityislastentarhanopettajan palvelutoiminta alkoi vuonna 2009. Toimintaa on kehitetty vuosien varrella siten, että yhä useampaan kuntaan on saatu oma toimiva varhaiserityisopetus. Tarkoituksena on edelleen tukea näiden maakunnan reuna-alueiden kuntien varhaiskasvatusta.

Vuonna 2021 sopijakuntana jatkaa Hartola. Sopimus on laadittu kesäkuun loppuun ja sen jatkosta päätetään keväällä. Tehtävässä toimii VEO Liisa Grönholm-Sihvola. Kaarina Parikan asiantuntemus on myös käytössä kuntien tilapäisiin tarpeisiin. Kunnalle toiminnasta aiheutuvat kulut ovat suhteessa käyttämäänsä palvelujen määrään.

Konsultoivan varhaiserityisopettajan toimintatapoina ovat:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin, kotikäynteihin, neuvotteluihin
- puhelinkonsultaatio
- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- yksilö- ja pienryhmätyöskentely lasten kanssa
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen
- uusimpaan tutkimukseen ja hyviksi todettuihin toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

4.2 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomessa asiantuntijaryhmän toimintaa on koordinoanut Koske vuodesta 2009 lähtien. Ryhmän olemassaololla turvataan lain toteutuminen. Ryhmä saa tehtäväkseen moniulotteisia asiakastilanteita, joissa edellytetään yhä vaativampaa erityisasiantuntijuutta, etenkin laki- ja psykiatrasta osaamista. Tarvittavan asiantuntemuksen saaminen konsultaatioihin lisää kustannuksia tilanteissa, joissa sitä ei ole saatavissa maakunnasta (esim. jääviys). Konsultaatiosta veloitetaan todellisten kustannusten mukaan.

Moniammatillisen asiantuntijatyöryhmän koordinaattorina toimii lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä. Ryhmä kootaan kuntien pyyntöjen mukaisesti ja kyseessä oleva asiakastilanne määrittää sen, keitä asiantuntijoita ryhmään kulloinkin osallistuu.

Keväällä 2020 Jyväskylän yliopiston loppuvaiheen sosiaalityön opiskelija teki kehittämistyön ”Lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta Keski-Suomessa” liittyen lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijatyöryhmän toimintaan ja kehittämistarpeisiin. Kehittämistyöstä julkaistiin raportti¹ Kosken harjoitteluraportteja -sarjassa ja aiheesta on tekeillä pro gradu työ.

4.3 Koulutus ja konsultointi

Koske suunnittelee ja toteuttaa maksullista koulutusta toiveiden ja kysynnän mukaan sekä toimii yhteistyökumppanina koulutusten toteuttamisessa. Koske tarjoaa asiantuntemusta erilaisten selvitysten ja raporttien laatimiseen ja myy työpanosta muihin mahdollisiin toimialan piiriin kuuluviin asiantuntijatehtäviin.

5 KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

5.1 Kansa-koulu III – Sosiaalihuollon kirjaamisosaamisen vahvistaminen digitaalisesti

Valtakunnallinen Kansa-koulu III -hanke jatkaa edellisten Kansa-koulujen kirjaamisvalmennusta uudella formaatilla. Valmennukset toteutetaan digitaalisella oppimisalustalla, Kirjaamisfoorumilla. Hanke valmentaa sosiaalihuollon ammattilaisia valtakunnallisesti yhdenmukaiseen kirjaamiseen ja järjestää kertaavaa valmennusta Kansa-koulu I- ja II -hankkeiden (2015–19) aikana valmennetuille kirjaamisasiantuntijoille. Loppuvuonna 2020 toteutet-

¹ Laurila, Noora-Maria (2020) [Lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta Keski-Suomessa](#). Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 6 (pdf, 379 kt)

tujen pilottien pohjalta järjestetään vuoden 2021 aikana julkisille ja yksityisille organisaatioille valmennuksia suomen ja ruotsin kielellä, joita osaamiskeskusten aluekoordinaattorit fasilitoivat. Suljetulla foorumilla toteutettavien valmennusten lisäksi hanke tuottaa kaikille avoimen kirjaamisen tietopankin.

Lisäksi osaamiskeskusten aluekoordinaattorit vastaavat alueensa kirjaamisasiantuntijoiden verkostojen koordinoimisesta, tiedottamisesta ja yhteistyöstä muiden kirjaamista edistävien toimijoiden (mm. soteuudistushankkeet) kanssa alueellaan. Ensisijaisesti aluekoordinaattorit osallistuvat valtakunnalliseen valmennus- ja kehittämistyöhön.

Sosiaalialan osaamiskeskusten yhteistyönä toteutettavaa hanketta hallinnoi Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Vasso. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on myöntänyt valtionavustuksen ajalle 1.4.2020–31.12.2021. Keski-Suomen aluekoordinaattori toimii hankkeessa osa-aikaisena 20 prosentin työajalla.

5.2 Keski-Suomen sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijatyö

Osana Keski-Suomen sote-uudistuksen rakennehanketta toteutettavan asiantuntijatyön tarkoituksena on tukea kuntia vuoden 2021 alussa voimaan tulevien sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain ja sosiaalihuollon rekisteriuudistuksen tuomien muutosten toimeenpanossa, sosiaalihuollon kirjaamiskäytäntöjen uudistamisessa, ja edistää näiden toimien avulla sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönoton valmiuksia Keski-Suomen kunnissa.

Asiantuntijatyö tehdään tiiviissä yhteistyössä Keski-Suomen kuntien, maakunnan sote-rakennehankkeen sekä Keski-Suomen Aster asiakas- ja potilastietojärjestelmän kehittäjien kanssa Kansa-koulu III -teemat huomioiden. Osa-aikaiseen (25 %) tehtävään osoitetaan pääasiassa Kosken erikoissuunnittelijan työtä ja se toteutetaan ajalla 1.12.2020–31.12. 2021.

5.3 Kokemukset näkyviksi

Kokemukset näkyviksi – yhteisöllisen asumisen hyvät käytännöt ja solmukohdat -hankkeessa tarkastellaan ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen hyväksi havaittuja toimintatapoja ja arjessa kohdattuja haasteita. Kokemustietoa hyvistä käytännöistä ja solmukohdista on kerätty neljältä tapausesimerkiltä, jotka sijaitsevat eri puolilla Suomea. Aukkaiden kokemuksia on kerätty kyselyillä, joihin on saatu jokaisesta kohteesta runsaasti vastauksia.

Hankkeessa kerätystä haastattelu- ja kyselyaineistosta julkaistaan vuoden 2021 alussa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n opas yhteisölliseen asumiseen. Oppaan lisäksi Kosken raportteja -julkaisusarja täydentyy hankkeen taustaraportilla, jossa käsitellään laajemmin yhteisöllisyyttä ja yhteisöllistä asumista. Kolmantena hankkeeseen liittyvänä julkaisuna on monisukupolvisuuteen keskittyvä raportti, joka julkaistaan Kosken harjoittelu-raportteja -sarjassa.

5.4 Lastensuojelun työparimalli

Lastensuojelun työparimalli -hanke toteutetaan ajalla 16.11.2020–31.12.2022. Toteutuksen taustalla on STM:n rahoittama Tulevaisuuden sote-keskus -hanke. Keski-Suomen Tulevaisuuden sote-keskus -hanke koostuu kolmesta osakokonaisuudesta, joiden avulla ohjelmalle valtakunnallisesti asetetut tavoitteet saavutetaan. Yksi osakokonaisuus on lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhteensovittaminen osaksi monialaisten sote-keskusten toimintaa, jonka osatavoitteita ovat mm. lasten ja perheiden sosiaaliryöön laadun parantaminen sekä yhteisten toimintamallien ja palvelupolkujen luominen maakuntaan. Laadun parantamiseksi hankkeen kautta järjestetään lastensuojelun erityissosiaalityöntekijöiden työparitukea sosiaaliryöön kentälle akuutteihin tilanteisiin koko maakunnan alueella. Hankkeen työntekijöiden työpanosta suunnataan myös kehittämistyöhön yhteisten toimintamallien luomiseksi maakuntaan. Tavoitteena on lisätä lastensuojelutyöön vaikuttavuutta ja säästää kustannuksia.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä toimii jatkossa hankkeen alaisuudessa. Hanke mahdollistaa kahden erityissosiaalityöntekijän toiminnan. Tarkoituksena on lastensuojelun viimesijaisten, lakisääteisten tehtävien hoitaminen yhteistyössä. Kunnille tarjotaan lastensuojelun erityissosiaalityöntekijöiden konsultaatioapua, työparitukea, päätösten valmisteluapu, mentorointia ja koulutusta. Kuhunkin asiakastilanteeseen tarvitaan lisäksi aina *virkeavastuulla* toimiva kunnan oma sosiaalityöntekijä.

Työparituki toteutetaan yhtäaikaaisesti, kun kehitetään lastensuojeluun uusi palvelumalli, jonka tavoitteena on kestävä kehitys. Kehittämistyöön tavoitteena on paineen poisto lastensuojelun ”palokuntamaisesta” työstä ja painopisteen siirto sosiaalihuoltolain mukaiseen työhön. Tavoitteena on myös toiminta- ja osaamisrakenteen uudistaminen siten, että systeminen työote saataisiin juurrutettua eri toimintaympäristöihin ja monialaisuus olisi luonteva osa työskentelyä. Tämän saavuttamiseksi tarvitaan lastensuojelun toimintakäytänteiden sekä palvelusisältöjen kehittämistä ja yhtenäistämistä maakunnan kunnissa. Samoin tarvitaan osaamisen tukirakenteiden kehittä-

mistä ja yhtenäistämistä. Tämä edellyttää samanaikaista sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen vahvistamista.

5.5 Lastensuojelun uudistaminen monialaisesti (LUMO)

Lastensuojelun uudistamista monialaisesti koskeva Lumo-hanke on neljän maakunnan yhteinen hanke, jonka koordinoinnista vastaa Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Hankkeen osatoteuttajina ovat Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (Essote), Kuopion kaupunki, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (Siun Sote) ja Keski-Suomessa toteutuksesta vastaa Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Hanke on osa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa vuosille 2020–2022 ja tämän ajan hanke on osa Kosken toimintaa. Kaikki neljän maakunnan sote ja kuntayhtymät ovat sitoutuneet hankkeen toteuttamiseen. Lisäksi hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä järjestöjen sekä muiden kehittämishankkeiden kuten Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman, soterakennehankkeen sekä YTA-alueen VIP-verkoston ja osaamis- ja tukikeskuskehittämisen (OT) kanssa. Kaikki kehittäminen tähtää pysyviin rakennemuutoksiin sekä siihen, että kehittämistä tehdään samaan suuntaan yhdessä muiden hankkeiden kanssa, yhteisten tavoitteiden edistämiseksi.

Lumo-hankkeen tavoitteena on:

1. parantaa lastensuojelun asiakkaiden osallisuutta omissa asioissaan
2. uudistaa ja parantaa lastensuojelutyötä ja lastensuojelun asiakkaiden arjessa toimivan monialaisen verkoston työtä ja toimintaa niin perus- kuin erityispalvelujen tasolla sekä
3. edistää systemisen toimintamallin levittämistä ja juurruttamista monitoimijaisessa lastensuojelussa.

Lumo-hankkeen lähtökohtana on pyrkiä vastaamaan lastensuojelun monialaisen kehittämistyön tarpeisiin Keski-Suomen alueella. Kehittämisessä tähdätään konkreettisten ja pysyvien yhteistyörakenteiden ja toimintamallien vahvistamiseen ja luomiseen, jotta asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan mahdollisimman hyvin ja oikea-aikaisesti.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja kehittää edellä mainittuja asioita monitoimijaisen yhteiskehittämisen, yhteissuunnittelun ja yhteisen arvioinnin periaatteiden kautta. Hankkeen tavoitteena on näin ollen vahvistaa Keski-Suomen kuntien lastensuojelutyön monitoimijaista ja systemistä työtettä omassa kunnassaan, mutta myös vahvistaa maakunnallista monitoimijaista

työskentelyä lasten ja perheiden palveluissa. Hankkeen kannalta keskeistä on tehdä tiivistä yhteistyötä kaikkien Keski-Suomen kuntien kanssa ja vahvistaa asiakasosallisuuden toteutumista lasten ja perheiden palveluissa.

Lumo-hanketta rahoittaa sosiaali- ja terveysministeriö. Kokonaisbudjetti on miljoona euroa, josta Keski-Suomen rahoitusosuus on 221 750 euroa. Keski-Suomen kuntien omarahoitusosuus (20 %) katetaan työpanoksen siirtona hankkeelle.

Hankkeen ensimmäisinä tavoitteina on rakentaa yhteistyöverkosto muiden maakunnan palveluiden kehittämiseen liittyvien hankkeiden sekä maakunnallisten palveluiden kanssa, jotta monitoimijaiselle yhteistyölle saadaan käytännön rakenne ja toimintakenttä. Maakunnallisen tason lisäksi hankkeessa otetaan työskentelyn keskiöön kaikki Keski-Suomen kuntien lastensuojelun yksiköt, ja kartoitetaan kuntien tilannetta systemisen lastensuojelun osamisen ja monitoimijaisen yhteistyön osalta. Hankkeessa järjestetään systemisen lastensuojelun toimintamallin perehdyttämiseen liittyviä tilaisuuksia sekä työpajoja ja koulutuksia.

5.6 Meijän Mieli

Meijän mieli -hankkeessa tavoitteena on nuorten aikuisten (15–35-vuotiaiden) mielenterveystoipujien arjen ja osallisuuden parantaminen sekä tukeminen erilaisen tukitoiminnan, verkostojen rakentamisen, vapaaehtoisten tekemän kumppanuuden ja positiivisesta mielenterveydestä viestimisen avulla Keski-Suomen alueella. Hankkeen kivijalkoja ovat kynnyksettömyys, osallisuus sekä yhteiskehittäminen toipumisorientaation viitekehyksessä. Hanke on saanut STEA:n 535 000 €:n suuruisen avustuksen vuosille 2020–2023. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää; hankekoordinaattori sekä hanketyöntekijä. Hankkeen yhteistyökumppaneina ovat mm. Psykiatrisen kuntoutuksen tuki ry., Jyväskylän seudun Mielenterveysseura ry., Ääneseudun Ilona ry, Petäjäveden Mielenterveysseura ry., Keski-Suomen mielenterveysomaiset–FinFami ry., Länkipohjan Symppis ry., Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHO, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän yliopiston Psykologian laitos, Koulutuskuntayhtymä Gradia ja Jyväskylän seurakunta.

Tavoitteet ja toimenpiteet

- **Kehitetään mielenterveyttä tukevia toimintamuotoja nuorille aikuisille (15–35-vuotiaille) mielenterveystoipujille.** Tavoitteena on vuonna 2021 tavoittaa 400 mielenterveystoipujaa osallisuuskahviloiden, live- ja digiryhmien sekä sosiaalisen median kautta. Mie-

lenterveystoipujia tavoitellaan etsivällä työotteella hyödyntämällä median eri kanavia, verkostoitumalla mielenterveysjärjestöjen sekä nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Toipujien tuen tarpeiden/toiveiden sekä verkostojen paikallisen tuntemuksen pohjalta pilotoidaan nuorille aikuisille toimintaa sekä kehitetään Meijän mieli-toimintaa maakunnassa.

- **Luodaan yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia, tarvittaessa vahvasti tuettuja tuki- ja vapaaehtoistyön ratkaisuja, jotka rohkaisevat kansalaisia toimimaan mielenterveystoipujien kumppaneina.** Tavoitteena on vuonna 2021 kouluttaa 50 vapaaehtoista hankkeen Meijän kaveri -toimintaan ja/tai saada vapaaehtoistyöstä kiinnostuneita ideoimaan sekä toteuttamaan vapaaehtoistyötä mielenterveystoipujien hyvän arjen ja osallisuuden lisäämiseksi. Perinteisen tukihenkilötoiminnan lisäksi pilotoidaan somekaveruutta ja digiryhmiä sekä hyödynnetään Oiva-verkko-ohjelmaa.
- **Tuetaan keskisuomalaisten mielenterveys- ja vapaaehtoistyönjärjestöjen sekä 4. sektorin verkostoitumista nuorten aikuisten mielenterveystoipujien osallisuuden parantamiseksi.** Vuoden 2020 aikana aloitettua verkostoitumista maakunnan mielenterveys- ja muiden järjestöjen sekä 4. sektori kanssa jatketaan ja aktivoidaan näitä tahoja maakunnalliseen yhteistyöhön. Tavoitteena tavoittaa vuoden 2021 aikana uusia järjestöjä hankkeen yhteistyön piiriin ja lujittaa yhteistyötä jo mukana olevien kanssa. Yhteistyössä järjestettävät livetapahtumat esim. osallisuuskahvilat toteutetaan valitsevien koronasuositusten puitteissa.
- **Vahvistetaan nuorten aikuisten mielenterveystoipujien asemaa viestimällä positiivisesta mielenterveydestä.** Hanke on laatinut erillisen viestintäsuunnitelman vuodelle 2021. Hanke nostaa eri viestintäkanavissa esille positiivisen mielenterveyden teemoja ja osallistuu paikallisiin ja valtakunnallisiin kampanjoihin esim. mielenterveysviikkoon. Hanke edistää toipumisorientaatioajattelun leviämistä laajempaan tietoisuuteen ja rohkaisee mielenterveystoipujia, kokemusasiantuntijoita ja vapaaehtoisia kertomaan tarinansa somessa tai muun kanavan kautta.
- **Vahvistetaan yhteiskehittämistä mielenterveyttä tukevien toimintamuotojen suunnittelussa.** Hanke tarjoaa väylän maakunnalliselle yhteiselle kehittämiselle ja osallisuudelle järjestämällä yhteisiä kohtaamisen mahdollisuuksia niin ammattilaisille kuin kokemusasiantuntijoille, vapaaehtoisille ja toipujille.

5.7 Paikka Auki II

Paikka Auki II -hanke mahdollistaa osatyökykyisen tai työelämän ulkopuolella olevan alle 30-vuotiaan nuoren palkkaamisen vuodeksi sosiaali- ja terveysalan järjestöön. Hankkeella tuetaan vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työelämävalmiuksia sekä jatkotyöllistymismahdollisuuksia.

STEA:n myöntämällä avustuksella (29 000 €) palkataan Koskeen 60-prosenttisella työajalla Paikka Auki -kriteerit täyttävä henkilö viestintä- ja toimistoassistentiksi. Rekrytointi toteutetaan kevään 2021 aikana, mikäli STEA:n avustusehdotus hyväksytään. Palkattavan henkilön mentorina toimivat Kosken viestintäsuunnittelija ja erikoissuunnittelija.

5.8 Palvelupolut kuntoon (PAKU)

Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hankkeessa on kehitetty Keski-Suomeen kokonaisvaltainen palveluohjauksen toimintamalli paljon tukea tarvitsevien työkäisten ja heidän läheistensä näkökulmasta. Marraskuuhun 2020 mennessä hankkeeseen on osallistunut yhteensä 336 henkilöä (tavoite 195), joista työttömiä 106 (tavoite 100) ja työelämän ulkopuolella olevia 39 (tavoite 50). Hanketta on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto (ESR) Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kautta. Hanke on saanut rahoituksensa toimintalinjalta 5 (Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta). Hankkeen hallinnointi on ollut Jyväskylän ammattikorkeakoululla (JAMK) ja osatoteuttajina ovat olleet Koske sekä Gradia. Hanke toteutetaan 1.8.2018–28.2.2021 Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella. Kosken osahanke päättyi 31.12.2020.

Hankkeessa on tuotettu yhteiskehittämisen pohjalta palveluohjauksen kokonaisvaltainen toimintamalli, joka on tarkoitettu ohjaamaan ammattilaisten työtä ja asiakaslähtöisyyden toteutumista paljon tukea tarvitsevien työkäisten palveluohjauksessa. Palveluohjauksen malli koostuu seuraavista osaluista ja tuotoksista:

- Asiakaslähtöisen palveluohjauksen laatukriteerit ja laatukriteerien selkojulkaisu sekä laatukriteereistä tiivistetyt huoneentaulut: Palveluohjauksen arvot ja eettiset periaatteet, Asiakaslähtöisen palveluohjauksen 7 askelta, Kohtaamisen huoneentaulu ja Johtamisen huoneentaulu. (Koske)
- Ennaltaehkäisevä palveluohjaus ja varhainen tuki -toimintamalli (Koske). Toimintamalliin sisältyvät Mitä sinulle kuuluu -työkalu sekä Asioinnin muistilista asiakkaalle -lomake.

- Monialainen intensiivinen palveluohjaus -toimintamalli (JAMK).
- Järjestölähtöinen palveluohjaus -toimintamalli (Gradia).
- Digitaalisen palveluohjauksen tueksi on koottu noin 90 helposti käyttöön otettavaa digitaalista ratkaisua, jotka on ryhmitelty niiden käyttötarkoituksen mukaan (JAMK). Näiden käytettävyydestä ja soveltuvuudesta on kerätty hankkeen osallistujilta kommentteja sekä arvioitu niiden tietoturvallisuutta. Digitaalisia ratkaisuja on liitetty symbolein osaksi edellä mainittuja palveluohjauksen toimintamalleja.

Toimintamallia on kehitetty monialaisesti ja -toimijaisesti yhdessä ammattilaisten, kehittäjäasiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Kehittämistyöhön on osallistunut ammattilaisia sosiaali-, terveys-, työllisyys- ja nuoriopaluista, rikosseuraamusalalta sekä kolmannelta sektorilta.

Hankkeen tuloksia ja tuotoksia hyödynnetään Keski-Suomen sote-uudistus ja Meijän kyvyt käyttöön (työkykyohjelma) - hankkeiden kehittämistyössä. Tammi-helmikuulle 2021 on suunnitteilla kunta- ja/tai sote-johdolle suunnattu webinaari. Hankkeen päätösseminaari järjestetään 22.1.2021. Hankkeen loppujulkaisu ilmestyy tammikuussa 2021. Loppujulkaisun kirjoittamiseen on hanketyöntekijöiden lisäksi osallistunut hankkeen kehittäjäasiakkaita ja -työntekijöitä sekä muita palveluohjauksen asiantuntijoita, kehittäjiä ja tutkijoita. Loppujulkaisun materiaalia, kuten tuotettuja palvelupolkujen ja toimintamallien kuvauksia, voidaan hyödyntää myös sosiaali- ja terveysalan opetustyössä.

PAKU-hankkeen yhteiskehittämisen malli on kuvattu ja arvioitu Innokylään Verkostoivan työn lupaavaksi käytännöksi. Toimintamalli löytyy Innokylästä nimellä ”Palveluohjauksen mallin kehittäminen yhdessä paljon tukea tarvitsevien kanssa.” Hanke on osallistunut toimintamallilla Talentian Hyvä käytäntö 2021 -kilpailuun.

5.9 Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus (TASOS)

ESR-rahoitteinen Jyväskylän yliopiston/Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen koordinoima TASOS-hanke sai rahoituksen ajalle 1.9.2020–28.2.2023. Hankkeen Keski-Suomen osatoteuttajina ovat Jyväskylä, Laukaa, SoTe kuntayhtymä Saarikka ja Äänekoski sekä Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soitesta kahdeksan kuntaa. Hankkeessa työskentelee osa-aikaisesti projektipäällikkö ja kaksi projektityöntekijää, joista

toinen toimii Koskessa. Kuntien tiimeissä sovitut työntekijät toimivat kehittäjätyöntekijöinä oman työnsä ohessa osa-aikaisesti (17–60 % työajalla).

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa työelämän ulkopuolella olevien työikäisten sosiaalista osallisuutta ja vahvistaa heidän taloudellista toimintakykyään. Voimavaralähtöinen ja vaikuttava asiakastyö ovat kehittämistyön lähtökohdana. Hankkeessa kehitetään uudenlaista taloussosiaalityön lähestymistapaa ja menetelmiä, joiden tuella on paremmat mahdollisuudet selviytyä taloudellisesta ahdingosta. Yhteisöllisillä ja luontolähtöisillä menetelmillä tuetaan sosiaalisen osallisuuden vahvistumista ja etsitään uusia mahdollisuuksia asiakkaiden omien voimavarojen löytymiselle ja vahvistumiselle.

Kuntien tiimeissä lähdetään kehittämään konkreettisina toimenpiteinä mm. talousneuvolatyyppistä ryhmätoimintaa, vertaistukitoimintaa, matalan kynnyksen talousneuvontaa ja yksilöohjausta. Luontolähtöisiä ja yhteisöllisiä kokeiluja lähdetään toteuttamaan asiakkaiden toiveiden pohjalta. Käytännön toimenpiteiden tueksi osatoteuttajille järjestetään työpajoja ja kehittäjätyöntekijöille säännöllisesti etäyhteydellä kokoontuva tukitiimi. Käytännön kokeilut käynnistyvät kevään 2021 aikana.

5.10 Romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus (ROMKE)

Koske jatkaa romaniasioiden seuraamista ja osallistumista Jyväskylän seudun romanityöryhmän työhön. Vaikuttamistyötä ROMKE-toiminnan aloittamiseksi jatketaan edelleen. Koske toteutti vuonna 2018 selvitystyön², jonka pohjalta osaamiskeskus voi käynnistää toimintansa riittävän rahoituksen varmistuttua. Selvityksen sekä Yhdessä liikkeellä -hankkeen tuloksia³ hyödynnetään mm. ESR-rahoitushauissa ja muussa teemaan liittyvässä kehittämistyössä.

5.11 Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä (KEHO)

KEHO on keskisuomalaisia sosiaali-, terveys-, liikunta- ja urheilualan toimijoita sekä hyvinvoinnin osaajia yhteen kokoava monialainen verkosto, jonka päämääränä on ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Koske on yksi KEHO:n kehittämiseen sitoutuneesta kuudestatoista organisaatiosta. Tavoitteena on, että Keski-Suomessa toimii kansainvälisesti kilpailukyky-

² Gynther, Päivi (2018) [Romaniasioiden tutkimus- ja kehittämistoiminta sote-uudistuksessa](#)

³ Kivelä, Päivi & Koivuniemi, Kaisa (2019) [Yhdessä liikkeellä. Liikunta ikkunana romaniväestön hyvinvointiin Keski-Suomessa](#)

nen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, liikunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä.

KEHO-verkoston toiminta on organisoitunut yhteisesti valittujen kehittämisteemojen ympärille. Koske koordinoi yhdessä Jyväskylän yliopiston ja LIKES:n kanssa lasten, nuorten ja perheiden teemaryhmää. Lisäksi Koske on mukana Casa Salutis -työryhmässä, joka suunnittelee uuden TKKI-keskittymän ja -alustan synnyttämistä uuden sairaala Novan viereen. Tämä konsepti mahdollistaa Koskelle meidän pitkään toivomamme integroidun ympäristön, jossa voimme monialaisesti viedä sosiaalialan kehitystä uudelle tasolle.

Koske osallistuu yhteisvastuullisesti KEHO-viestintään päivittämällä verkoston Facebook-tiliä (@kehofinland) ja julkaisemalla KEHO-uutisia omis- sa viestintäkanavissa.

KEHO-toimintaan osoitetaan pääasiassa johtajan, erikoissuunnittelijan ja viestintäsuunnittelijan työpanosta.

5.12 Hankevalmistelu

Sosiaalityön valtion tutkimusrahoitushaut (VTR)

Koske on mukana kolmessa vuoden 2020 VTR-haussa, joiden aiheena ovat aikuissosiaalityö, rakenteellinen sosiaalityö ja lastensuojelu. Koske on osatoiteuttajana rakenteellisen sosiaalityön hankkeessa ja yhteistyökumppanina muissa. Rahoitusta VTR-tutkimukseen on varattu 4 milj euroa, ja siitä päättää STM. Vuoden 2021 VTR-hakujen toivotaan tulevan hakuun hyvissä ajoin, jotta päästään tekemään entistä parempia hakemuksia.

Sosiaalisen luototuksen selvitys

Koske on käynyt loppuvuonna 2020 neuvotteluja STM:n kanssa valtakunnallisesta selvityksestä, jossa kartoitettaisiin sosiaalisen luototuksen nykytilaa ja kehittämistarpeita. Selvitys toteutettaisiin ministeriön toimeksiantona ja siihen on arvioitu tarvittavan noin puolen vuoden mittainen 50-prosenttinen henkilötyöpanos. Koske toteutti harjoittelijatyönä sosiaalista luototusta koskevan maakunnallisen raportin⁴, jolle STM:n selvitystehtävä olisi jatkoa.

⁴ Niskanen, Olli-Pekka (2019) [Keskisuomalaisten kuntien näkemyksiä sosiaalisen luototuksen mahdollisesta käyttöönosta](#). Katsaus sosiaalisen luototuksen nykytilaan ja tulevaisuuteen.

6 KOSKEN TALOUS

Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskuksen vuoden 2021 taloussuunnitelu on ollut johdonmukaista aikaisempien vuosien jatkumoa. Eri toimintojen tuotto-osuus- ja volyymimuutoksista huolimatta, talouden perusrakenne säilyy ennallaan. Voitaneenkin todeta, että toimintaympäristön muutokset eivät ainakaan toistaiseksi ole kovinkaan merkittävästi vaikuttaneet Kosken taloudelliseen perustaan.

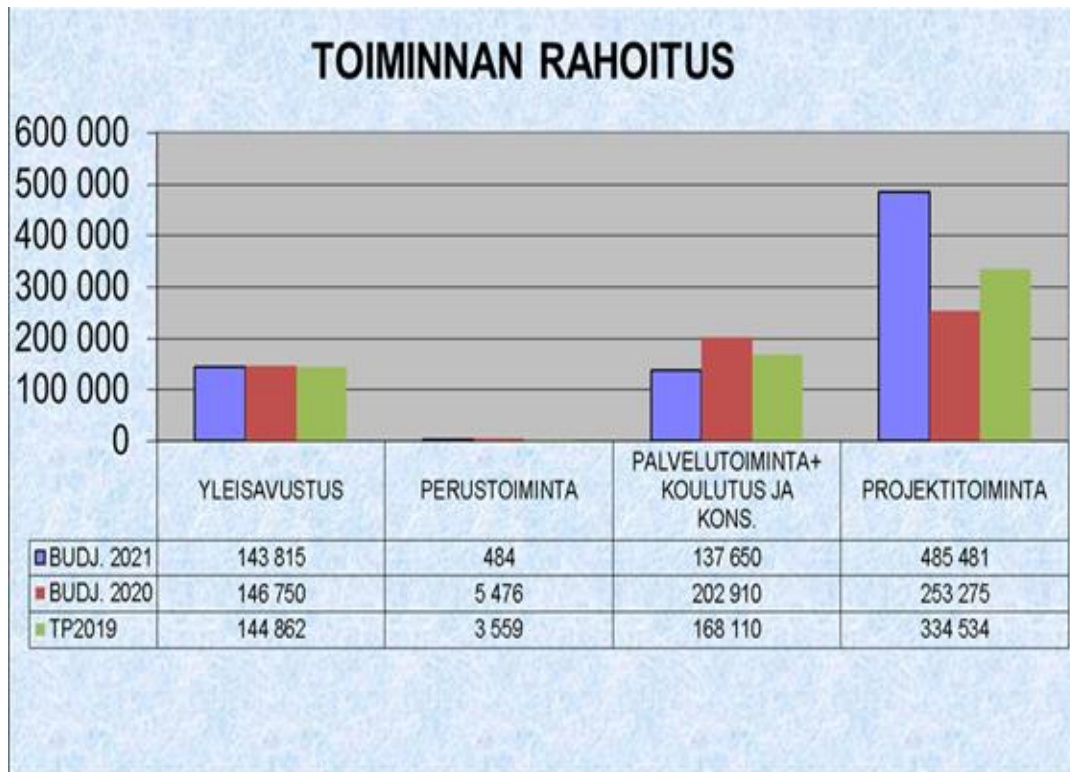
Vuonna 2021 kokonaistuottoja ennakoidaan kertyvän yleisavustus mukaan lukien 767 430 euroa, mikä on n. 114 000 euroa kuluvaan vuotta enemmän. Tilinpäätöstoteumaan 2019 verrattuna kokonaistuotto- oletama on noin 119 000 eur enemmän.

Palvelutoiminnan tuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 114 200 euroa, mikä on 58 210 euroa kuluvaan vuotta vähemmän. Tämä johtuu siitä, että lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän tuotot jäävät pois, koska toiminta toteutetaan hanke pohjaisena. Sen rahoittaa Tulevaisuuden sote-keskus ja se on kunnille maksutonta. Jatkavista toiminnoista sosiaaliasiamiehen palvelun tuottoja arvioidaan kertyvän kuluvaan vuoden budjetin mukaisesti 99 050 euroa, konsultoivan varhaiserityisopettaja-palvelun sopimustuotto sitä vastoin nousee arvioidusti 15 150 euroon, mikä 7 000 euroa kuluvaan vuoden arvioita enemmän. Konsultointi- ja koulutusmyyntitavoite on 23 450 eur (Master –ryhmä 15 350, oppilaitosharjoittelu 2 800 ja vuokratuotot 5 300).

STM:n valtionavustusta on budjetoitu 143 815 euroa, mikä noin viidennes kokonaisrahoituksesta ja jokseenkin kuluvaan vuoden tasolla.

Budjetoidut ja varmistuneet hankerahoitukset ovat yhteensä 485 481 euroa. Ne koostuvat STEA-rahoitteisista Meijän Mieli -projektista (194 664 euroa) ja Paikka Auki II -hankkeesta (29 000) sekä Lastensuojelun työparimalli (147 480), Lumo-hanke (77 783), Kanta-siirto (23 600) ja Kansa-Koulu III (12 954) -hankkeista. Tämä kattaa 63% yhdistyksen kokonaisrahoituksesta. Projektitoiminnassa on myös erittäin merkittävä 45 % kasvu verrattuna vuoden 2019 toteumaan.

Päätoimialoittain budjetoidut jakaumat vuonna 2021–2019 ovat seuraavat:

Kulupuolen suurimman erän muodostavat henkilöstömenot, joita oletetaan kertyvän 556 356 euroa, mikä on edellisvuosien tavoitin vajaat 3/4 kokonaiskuluista. Budjetoituja henkilötyövuosia on 10,43 (7,42). Vuokramenoja kertyy kuluvan vuoden tason mukaisesti 56 083 euroa. Muut toimintakulut ovat 154 991 euroa. Tulevalle vuodelle ei korvausinvestointeja ole.

Kokonaisuudessaan Kosken 2021 arvioidut tuotot kattavat kulut ja sitä osoittaa nollatulostavoite. Normaaliin tapaan kannattavuuden lisäksi taloudenhoidon tavoitteena on suunnitelmallisuuden ja riittävän maksuvalmiuden ylläpitäminen. Mahdollisimman riskitön taloussuunnittelu tukee näiden tavoitteiden saavuttamista.

Kosken palvelutoiminta katsotaan sekä arvonlisä- että tuloverotettavaksi elinkeinotoiminnaksi. Vuoden 2019 tuloveropäätöksessä näiden toimintojen tappioksi vahvistettiin 6 580 euroa. Koulutus- ja konsultointitoiminnan osalta yhdistykselle myönnettiin 12.10.2018 verohuojennus vuosille 2016 - 2019. Uusi huojennushakemus seuraavalle viisivuotiskaudelle jätetään keväällä 2021.

6.1 Kosken budjetti 2021

	BUDJ. 2021	BUDJ. 2020	TOT-% B21-B20	TP 2019	TOT-% B21-TP19
VARSAISEN TOIMINNAN TUOTOT					
Toimintatuotot	114 200	172 410	66,2	159 162	71,8
Koulutus- ja konsultointituotot	18 150	69 000	26,3	2 040	889,7
Muut tuotot	491 265	265 251	185,2	345 003	142,4
VARSAISET TUOTOT YHTEEN	623 615	506 661	123,1	506 205	123,2
VARSAISEN TOIMINNAN KULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
Toimihenkilöiden palkat	-397 244	-332 017	119,6	-327 634	121,2
Tuntipalkat	-8 227	-4 500	182,8	-6 873	119,7
Muut palkkamenot	-56 354	-65 307	86,3	-84 632	66,6
Sosiaalikulut	-94 531	-80 937	116,8	-79 509	118,9
HENKILÖSTÖKULUT YHTEEN	-556 356	-482 761	115,2	-498 648	111,6
TOIMITILAVUOKRAT	-56 083	-54 885	102,2	-54 378	103,1
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-154 991	-115 765	133,9	-93 168	166,4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-767 430	-653 411	117,4	-646 194	118,8
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	-143 815	-146 750	98,0	-139 989	102,7
RAHOITUS TUOTOT/-KULUT					
YLEISAVUSTUKSET	143 815	146 750	98,0	142 221	101,1
TILIKAUDEN TULOS (+/-)	0	0	0,0	2 240	0,0

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi